

Aan de gemeenteraad

Onderwerp:

Voortgangsrapportage projecten integrale huisvestingsplannen

Op welke gronden deze brief/Waarom nu voorgelegd?

In deze brief willen we u informeren over de voortgang van projecten uit de verschillende huisvestingsplannen. Behalve Concernhuisvesting zijn in deze rapportage alle Integrale Huisvestingsplannen (IHP) opgenomen. Omdat dit de eerste keer is dat we u integraal informeren, is de rapportage nu vrij uitgebreid. Voor de volgende rapportage zullen we met een andere, kortere vorm gaan werken. Daarbij zullen we in afstemming met de dan ingestelde commissiestructuur bekijken op welke wijze we deze rapportage gaan voortzetten.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/begroting/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

Twee keer per jaar werd uw raad geïnformeerd over de voortgang van de projecten op het gebied van onderwijshuisvesting. Nu ook de andere huisvestingsplannen zijn vastgesteld, wordt u deze keer integraal geïnformeerd.

Toelichting

Voortgangsrapportage

Bij de voorjaarsnota 2021 is voor de acht integrale huisvestingsplannen (IHP) geld beschikbaar gesteld om ze tot uitvoer te brengen. In deze rapportage wordt met uitzondering van Concernhuisvesting per IHP de voortgang weer gegeven. Achtereenvolgens betreft dit Onderwijs (inclusief IHP Gym), Sport, Cultuur, Welzijn Zorg en Parkeren. Vervolgens zullen meer algemene zaken toegelicht worden die meer IHP overstijgend zijn.

Onderwijs

Gemeenten hebben wettelijk de zorgplicht voor de huisvesting van scholen. In 2014 stelde de Gemeenteraad het Integraal Huisvestingsplan 2015 -2019 vast, waarin is aangegeven met welke projecten (nieuwbouw, renovatie of uitbreiding van scholen) in deze periode

aangevangen wordt. Vervolgens stelde uw raad in 2020 het IHP 2020-2023 vast, waarin aanvullende projecten zijn benoemd. Naast de projecten uit het Integraal Huisvestingsplan (IHP) komen er jaarlijks via het Huisvestingsprogramma (HVP) aanvragen van schoolbesturen binnen die ook leiden tot nieuwe projecten.

Momenteel zijn er circa 78 projecten in uitvoering, bestaande uit projecten die in de IHP's zijn benoemd en projecten die voortvloeien uit het reguliere huisvestingsprogramma. De projecten bevinden zich in verschillende stadia: van verkennings- en initiatieffase tot aan de uitvoeringsfase. De werkvoorraad varieert van nieuwbouw tot renovatie en van uitbreiding tot het plaatsen van tijdelijke huisvesting. Daarnaast zijn er middelen beschikbaar gesteld voor nieuwbouw en/of renovatie van 12 gymlocaties, die nodig zijn voor het bewegingsonderwijs. Ook deze zijn in voorbereiding.

IHP Projecten

In het IHP 2015-2019 is de 50-aandachtspandenlijst opgenomen. In het IHP 2020-2023 deel 2 is deze lijst opgeschoond. Omstandigheden wijzigen zich soms zodanig, dat de oorspronkelijke aanpak niet kan doorgaan. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn bij scopewijzigingen als inpassing in gebiedsontwikkelingen, of door het samenvoegen van één of meerdere locaties in een bestaand gebouw of één nieuw gebouw.

Van het IHP 2015-2019 zijn momenteel (september 2021) 39 (was 35 eind 2020) schoolgebouwen onderhanden en 4 opgeleverd. Van deze 39 onderhanden projecten zijn er 7 (was 4) in de uitvoeringsfase, 14 (was 13) in de ontwerpfase en 18 in de initiatieffase.

De opgeleverde projecten zijn:

- Kralingsche School¹ in 2016;
- Melanchthon Kralingen (VO) in 2018;
- Oscar Romero school (PO) in 2019;
- Fatimaschool (PO) in 2020.

Op het moment van opstellen van deze brief staat er vanuit het IHP 2015-2019 één schoolgebouw (Arentschool) op het punt van opleveren en liggen 2 scholen (IKC IJsselmonde en Pniëlschool) op schema om dit jaar nog te worden opgeleverd.

Van het IHP 2020-2023 zijn momenteel 10 projecten opgestart en bevinden zich in de initiatieffase.

HVP Projecten

Het Praktijkcollege Zuidwijk (HVP-project) is op 1 september jl. opgeleverd en inmiddels door de school in gebruik genomen. Aan het Zuidergymnasium wordt hard gewerkt. De ontwikkelaar zet vol in om dit bijzondere renovatieproject van Het Poortgebouw van het voormalige Zuiderziekenhuis nog in 2021 op te kunnen leveren.

Project Vervangingsinvesteringen Gemeentelijke accommodaties binnensport primair voor bewegingsonderwijs

¹ De aanpassing van de Kralingsche School is rond de vaststelling van het IHP 2015-2019 via een bijdrage vanuit het huisvestingsprogramma gerealiseerd.

Op 11 juli 2019 is uw raad akkoord gegaan met het initiatief voor de vervangingsopgave van de nieuwbouw van 14 gymzalen verspreid over de stad. Hiervoor is een bedrag van € 22 mln. beschikbaar gesteld. In januari 2020 is het initiatief overgedragen van Onderwijs naar het Uitvoeringsteam Onderwijs Huisvesting en eind februari jl. is de initiatieffase gestart. Per gymzaal is de haalbaarheid onderzocht. Momenteel wordt de business case beoordeeld. Verwacht wordt dat de initiatieffase daarmee in het vierde kwartaal van 2021 kan worden afgesloten en de ontwerpfase kan beginnen. Conform de oorspronkelijke planning zal het project een doorlooptijd hebben tot en met 2027.

Tabel 1 Overzicht onderhanden projecten onderwijshuisvesting in 2021 (september), exclusief de 12 gymzalen.

Fase	Aantal projecten onderhanden	Waarvan projecten uit IHP 2015-2019
Initiatieffase	36	20
Ontwerpfase	19	14
Uitvoeringsfase	11	7
Overig (HVP 2021)	12	
Totaal	78	41

Financiën

Het beschikbaar investeringskrediet (cf begroting gemeente Rotterdam 2020) bedraagt € 437 mln. Daarbij zijn alle beschikbare kredieten voor onderwijshuisvesting samengevoegd. In de loop van 2020 is er een aanvullend krediet van € 8 mln. gevoteerd voor de realisatie van m² VE-peuteropvang in schoolgebouwen. Hierdoor kan voorkomen worden dat de VE peuteropvang uit het schoolgebouw zou moeten vertrekken als de school groeit. Het totale beschikbaar investeringskrediet bedraagt daarmee € 445 mln. In het VIMIP Editie 2020, die gaat over de op te leveren projecten in 2020 – 2021 – 2022 – 2023 – 2024, werd voorzien dat in totaal in deze periode voor € 253 mln. aan projecten opgeleverd en geactiveerd zou worden. In het VIMIP 2021 zullen we dit updaten, maar met de beschreven (markt)ontwikkelingen is het duidelijk dat er met het beschikbare (niet geïndexeerde) krediet minder projecten gerealiseerd kunnen worden, dan wel dat er eerder aanvullend budget gevoteerd zal moeten worden om (alle) scholen die daarvoor in aanmerking komen te kunnen renoveren en vernieuwen.

Landelijke lobby

Het beschikbare budget voor onderwijshuisvesting dat de gemeente, als de schoolbesturen, van het rijk ontvangt is al jaren gelijk gebleven en volstrekt onvoldoende. Meerdere onderzoeken hebben dit inmiddels aangetoond en dit is recent nog eens bevestigd door het Interdepartementaal Onderzoek 'Een vak apart, een toekomstbestending onderwijshuisvestingsstelsel (maart 2021). Door VNG, PO-Raad en VO-Raad wordt een landelijke lobby gevoerd, waar de gemeente Rotterdam bij is aangesloten, voor een structurele ophoging van de rijksmiddelen voor onderwijshuisvesting van € 700 miljoen per jaar. Dit ligt op tafel van het demissionaire kabinet en is inzet voor de kabinetsformatie.

Sport

Het IHP-Sport richt zich op de vervanging en renovatie van bestaande gemeentelijke zwembaden, binnensportaccommodaties (sporthallen en -zalen) en de voorzieningen op de veldsportcomplexen (clubgebouwen, veldverlichting, beregeningsinstallaties, omzetten

natuurgrasvelden naar kunstgras) over een periode van 10 jaar (2020-2030). De benodigde capaciteit aan sportaccommodaties wordt hiermee geborgd en blijven de sportaccommodaties voldoen aan gebruikerseisen en eisen op het gebied van duurzaamheid.

Volgordelijk worden meerdere uitvoeringsprogramma's opgesteld. Op deze manier kan met actuele kennis en opgedane ervaring tussentijds worden ingespeeld op (onverwachte) ontwikkelingen. Het uitvoeringsprogramma omvat nadere inhoudelijke keuzes en prioritering binnen de in het IHP benoemde opgaven en geeft richtlijnen en criteria over de wijze waarop uitvoeringsprojecten gestalte krijgen en worden gerealiseerd, waaronder bijvoorbeeld de rolverdeling tussen betrokken partijen.

Uitvoeringsprogramma 2021-2025

De commissie ZOCS is op 24 september 2021 met brief D2109-70289 – 21bb11950 geïnformeerd over het uitvoeringsprogramma IHP-Sport 2021-2025. Dit eerste uitvoeringsprogramma richt zich op de projecten welke op korte termijn uitgevoerd dienen te gaan worden en bevatten daarnaast de al lopende projecten (1^e tranche). Concreet maakt het programma duidelijk welke projecten in het kader van de uitvoering van het IHP-Sport in deze vijf jaar worden opgepakt en/of afgerond.

Voortgang lopende projecten

Binnen het IHP-Sport is in 2020 al een eerste prioritering gemaakt van sportaccommodaties, waarbij renovatie of vervanging geen uitstel dulden. Op 15 juli 2021 is de commissie ZOCS per brief geïnformeerd over de voortgang van deze projecten.

Inmiddels is de turnhal in het Topsportcentrum in gebruik genomen en is bij Huis op Zuid op 29 september de eerste paal geslagen.

Tabel 2 Overzicht onderhanden projecten IHP sport in 2021 (september),

Fase	Aantal projecten onderhanden
Initiatieffase	2
Ontwerpfase	2
Uitvoeringsfase	2
Totaal	6

Cultuur

Het Integraal Huisvestingsplan Cultuur (IHP Cultuur) geeft een investeringsagenda voor de komende 10 jaar van deze panden in gemeentelijk bezit. Het doel van het IHP Cultuur is om op planmatige basis huisvesting die voldoet *op peil te houden* en huisvesting die niet meer voldoet *op peil te krijgen* (zo nodig door vervanging). Het IHP beoogt de voorspelbaarheid van benodigde investeringen in gemeentelijk cultureel vastgoed op een overzichtelijke en transparante manier te vergroten. Hiermee kan de noodzakelijke kwaliteitsslag gemaakt worden die nu en in de toekomst in het gebouwbestand van culturele voorzieningen nodig is. Het IHP Cultuur helpt de huisvestingsvraagstukken systematisch en planmatig op te lossen met een financiële planning afgezet in de tijd. Maar het IHP gaat niet alleen over de staat van de gebouwen. Het geeft ook richting aan het cultuurbeleid door te prioriteren in de investeringsopgaven.

De kosten voor huur en vastgoed staan onverminderd op gespannen voet met middelen voor inhoudelijke programmering. Met de hoge druk op het vastgoed en de daardoor stijgende prijzen op de vastgoedmarkt komt ook de beschikbare en betaalbare ruimte voor cultuur verder onder druk. Een zorgelijke situatie waar nog geen pasklare oplossing voor is.

Vanuit het IHP zijn er 4 projecten in de initiatieffase (Centrale Bibliotheek Rotterdam, Metaalhof, Museum Rotterdam, Maritiem Museum), 2 in de ontwerpfase (Museum Boijmans Van Beuningen, Romeynshof) en 2 in uitvoering (Museum Boijmans Van Beuningen (asbestsanering), De Doelen Jurriaanse zaal).

Het college van B&W heeft in vergadering op 25 november jongstleden een voorstel uitgewerkt om de extra kosten m.b.t. de renovatie van Museum Boijmans van Beuningen te dekken. In deze renovatie-aanpak gaat het om twee toevoegingen die je in eerste instantie kunt scharen onder een ambitie. Het gaat dan om de vervanging van de logistieke ingang en de nieuwe entree. Deze aanpak voorziet verder in een aantal noodzakelijke aanpassingen, waarmee de huisvesting van het museum toekomstbestendig is. We stellen daarom voor om € 16,8 mln. in te passen in ons vervangingsprogramma (IHP) door ten eerste gebruik te maken van planningsoptimisme in het IHP cultuur, waarvan in elk geval al € 6 mln ontstaat doordat de oplevering van Boijmans is opgeschoven naar 2029, en deze in te passen bij de actualisatie van het IHP in 2023. Restant van de dekking gebeurt door te herprioritering en temporisering van andere projecten in het IHP Cultuur.

Hierbij dient te worden vermeld dat de hogere kosten niet worden veroorzaakt door hogere bouwkosten, maar door een wijziging in de scope van het project.

Tabel 3 Overzicht onderhanden projecten IHP Cultuur in 2021 (september),

Fase	Aantal projecten onderhanden
Initiatieffase	4
Ontwerpfase	2
Uitvoeringsfase	2
Totaal	8

Welzijn

In het kader van de bestuursopdracht Maatschappelijk Vastgoed is in 2020 de eerste aanzet gedaan voor een IHP Huizen van de Wijk. De Huizen van de Wijk zijn onderdeel van het welzijnsbeleid van de gemeente Rotterdam. De verschillende locaties zijn de centrale ontmoetingsplekken in de wijk waaraan collectieve voorzieningen zijn verbonden. Momenteel telt Rotterdam 48 Huizen van de Wijk.

In het voorjaar van 2021 heeft uw raad het IHP Huizen van de Wijk (met een looptijd van 10 jaar) vastgesteld. Hierin zijn twee vervangingsopgaven gedefinieerd:

- De noodzakelijke vervangingsopgave op de korte termijn; dit betreft twee panden die door omstandigheden niet meer gebruikt kunnen worden als Huis van de Wijk.
- De opgave voor vijf panden die binnen nu en 10 jaar aan vervanging toe zijn.

Voortgang lopende projecten

De noodzakelijke vervangingsopgave heeft de hoogste prioriteit. Halverwege 2021 is - na het afronden van de zoektocht naar alternatieve bestaande locaties - gestart met de verkenningsfase voor mogelijke locaties die beschikbaar zijn voor nieuwbouw. Aan de hand van verschillende scenario's wordt toegewerkt naar de beste locatie voor een nieuw Huis van de Wijk. Momenteel zijn er twee locaties uit het IHP vanuit de noodzakelijke vervangingsopgave in de initiatieffase (Huis van de Wijk Oud-Mathenesse en Huis van de Wijk Schiebroek-Zuid).

Tabel 4 Overzicht onderhanden projecten IHP Welzijn in 2021 (september),

Fase	Aantal projecten onderhanden
Initiatieffase	2
Ontwerpfase	0
Uitvoeringsfase	0
Totaal	2

Zorg

De gemeente Rotterdam heeft vanuit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning de plicht om te zorgen voor huisvesting voor haar meest kwetsbare inwoners. Het gaat dan om Maatschappelijke Opvang en Beschermd woonlocaties. Beschermd woonvoorzieningen zijn bedoeld voor mensen met psychosociale problematiek die tijdelijk niet zelfstandig kunnen wonen. Daarnaast zijn er de locaties voor nachtopvang, crisisopvang en dagbesteding voor jongeren, volwassenen, gezinnen en slachtoffers van huiselijk geweld en mensenhandel.

Het Integraal Huisvestingsplan Zorg bevat naar verhouding een vrij kleine vastgoedportefeuille, omdat van alle locaties slechts een zestiental panden gemeentelijk eigendom zijn. De overige locaties zijn in bezit van bijvoorbeeld zorgaanbieders, corporaties of investeerders.

In het IHP Zorg is een planning gemaakt voor de komende tien jaar. Daarmee kunnen we eerder en beter inspelen op huisvestingsvraagstukken binnen de eigen portefeuille en tijdig de middelen reserveren als het gaat om vervanging of renovatie. In de investeringsagenda zijn technische en duurzaamheidsaspecten meegenomen en waar mogelijk beleidsinhoudelijke afwegingen.

Uitgangspunten

We hanteren in het IHP Zorg 2021-2031 de volgende uitgangspunten:

- Nacht-, crisis- en winteropvang behoren tot onze kernportefeuille. Deze voorzieningen vormen onze basis-infrastructuur voor een zeer kwetsbare doelgroep. De panden die we voor deze functies in ons bezit hebben willen we behouden en wanneer uitbreiding nodig is heeft het de voorkeur de panden zelf te verwerven om hier goed op te kunnen sturen. Aan deze portefeuille willen we nog de toevoeging doen voor een vaste locatie voor de winteropvang. Aandachtspunt daarbij is dat deze locatie efficiënt moet kunnen worden benut in de rest van het jaar.
- Wonen: markt/corporaties tenzij. Als het gaat om begeleid of beschermd wonen zien we daar vooral een taak voor de corporaties in het huisvesten van kwetsbare

doelgroepen. Voor deze panden gaan we dan ook de komende jaren verkennen of verkoop aan corporaties wenselijk is.

Onderhoud & vervanging

In totaal is voor de komende tien jaar een investeringsbedrag van € 9.179.000, - nodig voor renovatie en vervanging van panden in de vastgoedportefeuille van zorg. Het gaat om vervanging van beschermde woonlocaties aan de Slinge en de Nassaukade, de opvang aan de Heer Vrankestraat en de dagbestedingslocatie aan de Boszoom.

Nieuwe locaties

Naast de panden die al langere tijd in eigendom van de gemeente zijn en waarvan de investeringen voor renovatie en vervanging al zijn opgenomen in het IHP, spelen er bij Zorg een aantal ontwikkelingen voor nieuw toe te voegen panden aan de portefeuille. Het gaat om:

- De oude jeugdgevangenis aan de Kralingse Plaslaan, dit pand is aangekocht van het Rijksvastgoedbedrijf. Het pand wordt verbouwd naar een voorziening voor kwetsbare jongvolwassenen
- Een verouderd schoolgebouw aan de Oude Watering in de Beverwaard dat wordt getransformeerd tot beschermde woonvoorziening
- Een nog te (ver)bouwen/verwerven beoogde vaste winteropvang en wissellocatie)

Voor deze panden is inmiddels of wordt t.z.t. via de reguliere P&C-cyclus een investeringskrediet aangevraagd. Wanneer de panden dan geactiveerd zijn worden deze opgenomen in het IHP.

Bestaande locaties

Voor de panden (beschermde woonvoorzieningen) aan de Slinge en de Nassaukade is geld gereserveerd voor vervanging. Omdat voor beide panden nog niet duidelijk is op welke locatie de nieuwe panden komen te staan ivm gebiedsontwikkelingen gaan deze panden hoogstwaarschijnlijk niet in 2023 geactiveerd worden. De planning in het IHP gaat daarop worden aangepast. Voor de Heer Vrankestraat (opvangvoorziening) geldt dat in verband met een verhuizing van de doelgroep een minder ingrijpende renovatie naar voren is geplaatst. De grootschalige geplande renovatie wordt daarom mogelijk later uitgevoerd.

Tabel 2 Overzicht onderhanden projecten IHP Zorg in 2021 (oktober) exclusief genoemde nieuwe locaties

Fase	Aantal projecten onderhanden
Initiatieffase	3
Ontwerpfase	0
Uitvoeringsfase	0
Totaal	3

Parkeren

Voor het IHP parkeren geldt dat de opgave de komende jaren ligt bij P+R en fietsvoorzieningen. Op beide onderdelen wordt in deze brief in gegaan.

Fietsparkeren

Met de uitvoering van de Fietskoers 2025 (vastgesteld oktober 2019) wordt de potentie van de fiets verder vergroot. Fietsen kan positieve en toekomstbestendige veranderingen teweegbrengen. De fiets als hefboom in de mobiliteitstransitie, dat is de visie. Een transitie naar meer lopen, fietsen en openbaar vervoer. De investeringen in gebouwde voorzieningen voor fietsparkeren kunnen grofweg worden verdeeld in bestemmingslocaties zoals het winkelhart en ov-knooppunten, en woonwijken.

Op 12 juli 2021 is in het voormalige winkelpand aan de Lijnbaan 30 een tijdelijke openbare fietsenstalling opengesteld met een capaciteit van 150 plekken. De formele oplevering vindt later plaats.

Op 25 augustus 2021 is de nieuwe openbare fietsenstalling bij bus- en metrostation Capelsebrug in gebruik genomen. Er zijn nu 660 plekken voor (brom)fietsen en scooters. Capelsebrug is een druk OV-knooppunt en steeds meer reizigers combineren hun OV-rit met een fietsrit. Die toename is te zien aan de vraag naar fietsparkeerplekken op deze locatie. Met meer dan 400 extra plekken is er de komende jaren voldoende capaciteit.

Op 30 september 2021 heeft de gemeenteraad een investeringskrediet van € 1,2 mln beschikbaar gesteld voor de inrichting van een openbare fietsenstalling in de Beursgallerij (Hoogstraat 185; voormalig V&D-pand). Uitgangspunt is de realisatie van een openbare fietsenstalling met een capaciteit van 1100 fietsen.

P+R-voorzieningen

Naast stimuleren van het gebruik van de fiets en het openbaar vervoer wordt er ingezet op een verschuiving van parkeren op straat naar parkeren in openbare parkeergarages en P+R-voorzieningen. Voor forensen en andere bezoekers wordt ingezet op uitbreiding van het P+R-aanbod.

In het kader van de planontwikkeling Feijenoord City is in januari 2021, in combinatie met de verplaatsing van bouwmarkt Gamma, gestart met de realisatie van een nieuwe P+R Noorderhelling. De P+R wordt gebouwd bovenop de nieuwe bouwmarkt en biedt straks plaats aan 500 auto's. De oplevering vindt plaats in Q1 2022.

Daarnaast is de haalbaarheidsstudie naar de uitbreidingsmogelijkheden van de P+R-voorzieningen Meijersplein en Kralingse Zoom, als uitwerking van de motie "Laagje erbij", in de afrondende fase.

Tabel 4 Overzicht onderhanden projecten IHP Parkeren in 2021 (september),

Fase	Aantal projecten Fietsparkeren	Aantal projecten onderhanden P+R
Initiatieffase	4	2
Ontwerpfase		
Uitvoeringsfase	3	1
Totaal	7	3

Algemene zaken

Er speelt een aantal zaken die meer IHP overstijgend zijn. Deze worden hieronder toegelicht.

Marktontwikkelingen en financiën

Het zal vrijwel niemand zijn ontgaan: er is sprake van een overspannen bouwmarkt. Jaar op jaar zijn er stijgingen van de bouwkosten. De prijsstijgingen in de bouwsector waren ruim 5% in de afgelopen jaren. In de afgelopen periode is daarbij schaarste ontstaan aan diverse bouwmaterialen, als gevolg van onder andere productie-uitval door de coronacrisis en de blokkade van het Suezkanaal. De vraag naar bouwmiddelen, materiaal en arbeid, is wereldwijd echter onverminderd hoog.

Op landelijke niveau hebben opdrachtgevers te maken met tegenvallende aanbestedingen als gevolg van bouwkostenstijgingen. Ook in Rotterdam is dit zichtbaar. Bij recente aanbesteding van de bouw van schoolgebouwen merken we dat met name bij de grotere, lang lopende en daarmee risicovollere projecten er weinig aannemers inschrijven en dat de (huidige grote) risico's in de aanbiedingen worden verrekend.

Dit leidt op projectniveau momenteel tot enkele, tot voor kort in deze mate onvoorziene, overschrijdingen van de verwachte kosten. Algemeen wordt verwacht dat deze situatie de komende jaren zal blijven bestaan, waardoor het uitstellen van het bouwen van scholen tot nog hogere kosten zal leiden op een later tijdstip. Dit nog los van de noodzaak om scholen in Rotterdam te blijven vernieuwen om leerlingen en leraren een goede leer- en werkomgeving te bieden. De gemeente heeft immers een wettelijke zorgplicht voor huisvesting van het primair, voortgezet en het (voortgezet) speciaal onderwijs.

Dit alles brengt een toenemende druk op het budget voor met name onderwijshuisvesting met zich mee wat ook bij andere IHP's zichtbaar wordt. Komende maanden gaan we in kaart brengen wat de financiële effecten zijn voor alle IHP's en dat dan kan worden gezien in hoeverre dit leidt tot bestuurlijke keuzes. Vooralsnog is dekking van de IHP's voorzien in de begroting per beleidsveld.

Schoolbesturen zetten bouwopgaven herkenbaar en eenduidig in de markt. Om de markt geïnteresseerd te houden in de Rotterdamse bouwopgave brengen we de (hele) Rotterdamse scholenbouwopgave onder de aandacht bij marktpartijen. In meer en meer projecten wordt gewerkt met bouwteams, waardoor de geselecteerde aannemer al in de ontwerpfase kan meedenken en risico's kan inschatten. De aanbestedingen van de minder omvangrijke projecten gaat vooralsnog naar verwachting, al ontkomen deze projecten vanzelfsprekend ook niet aan de reguliere correcties door de bouwkostenstijgingen.

Voor de grotere projecten ligt dat, zoals aangegeven, momenteel anders. We zijn gestart om te onderzoeken of en hoe we met aanpassingen in de aanbestedingen hierop kunnen anticiperen. Consultatie met marktpartijen is onderdeel van dit proces.

Uiteraard kijken we nauwlettend welke leerervaringen vanuit Onderwijshuisvesting ook bij andere beleidsvelden toepasbaar zijn.

Integrale opgave

Op dit moment wordt de huisvestingsopgave steeds meer vanuit een integraal perspectief opgepakt. Bij vervanging van bijvoorbeeld een sporthal wordt gekeken welke combinaties met andere maatschappelijke voorzieningen te maken zijn zodat meerdere beleidsdoelen met elkaar verbonden worden. Doel is de nieuwbouw toekomstbestendige invulling te geven en rekening te houden met de steeds schaarser wordende ruimte in de stad. Bij de volgende rapportage zullen wij uw raad daarover een aantal concrete voorbeelden schetsen.

Resumerend

In verschillende huisvestingsplannen wordt gewerkt aan vele projecten waarvan de voortgang is toegelicht. In deze brief wordt u daarover integraal geïnformeerd. Voor de verdere behandeling stellen wij u voor de brief in de verschillende raadscommissies te laten bespreken zodat daar op inhoud de discussie kan plaatsvinden.

Ter afsluiting in onderstaande tabel een totaaloverzicht van de onderhanden projecten.

Tabel 5 Overzicht onderhanden projecten alle IHP's

	Onderwijs inclusief Gym	Sport	Cultuur	Welzijn	Zorg	Parkeren (inclusief fiets en P+R)	CHV	Totaal
Initiatieffase	36	2	4	2	3	6		53
Ontwerpfase	19	2	2					23
Uitvoeringsfase	11	2	2			4		19
Overig (HVP 2021)	12							12
Totaal	78	6	8	2	3	10	volgt	107

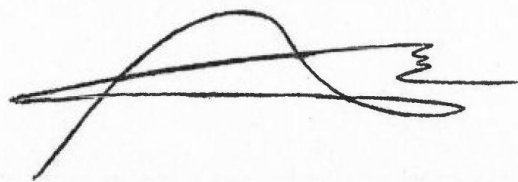
Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

V.J.M. Roozen

De burgemeester,

A. Aboutaleb